

CERACLEA NIGRONERVOSA (RETZIUS, 1783)

Tekst – V.J. Kalkman (EIS-Nederland)

Herkenning

Ceraclea nigronervosa is een onopvallend getekende bruine kokerjuffer uit de familie Leptoceridae. Soorten uit deze familie hebben twee sporen op elke scheen (sporenformule 222) en de ocelli op de kop zijn afwezig. Om de volwassen dieren tot op soort te determineren moeten de genitaliën worden bekeken. De larven kunnen gedetermineerd worden met Higler (2005). De larven leven in een kokertje van eigen secretie afgewisseld met banden van zandkorrels (Higler 2005).

Levenswijze

De volwassen dieren vliegen van mei tot oktober en er zijn waarschijnlijk twee generaties per jaar (Wallace 1978). Het adult is dagactief (Wallace 1978). De larven leven op waterplanten en grof organisch materiaal (Moog 1995), maar ook in sponsen (Wallace 1981), die tevens als voedsel dienen (Wallace 1981).

Biotoop

In Nederland alleen waargenomen in de grote rivieren. Goede informatie over de biotoop ontbreekt. In Groot-Brittannië vermeld van rivieren, beken en meren met een stenig substraat (Wallace et al. 2003).

Inventarisatie

Het zoeken van larven geeft de beste informatie over de aanwezigheid van populaties. Helaas is de kennis over de biotoop in Nederland erg gebrekkig waardoor gerichte inventarisatie nauwelijks mogelijk is.

Verspreiding in Europa

Bekend van de meeste Noord- en Midden-Europese landen. Zeldzaam in België en de aangrenzende Duitse deelstaten. Voor Groot-Brittannië vermeld als wijd verspreid en algemeen (Wallace et al. 2003).

Verspreiding in Nederland

Vroeger gevangen bij Arnhem (Rijn, negentiende eeuw), de Sint Pietersberg (Maas, negentiende eeuw) en bij het Steurgat (Biesbosch, 1929). Na een lange afwezigheid is de soort in 1989 weer in de Rijn bij Lobith aangetroffen (Higler 2008). Het is onduidelijk of de soort momenteel populaties in Nederland heeft.

Trend

Het geringe aantal gegevens maakt het onmogelijk om een uitspraak te doen over de trend.

Bedreigingen en beheer

Het gebrek aan gegevens over de biotoop maakt het onmogelijk om een uitspraak te doen over bedreigingen of het beheer van de soort.

Kansen

Onderzoek naar de biotoop is nodig voordat er op een zinnige manier aandacht aan deze soort kan worden gegeven in beheer. Gezien de grote zeldzaamheid van de soort zou onderzoek het beste kunnen starten met het bezoeken van populaties in het nabije buitenland.

Literatuur

- Higler, L.W.G. 2005. De Nederlandse kokerjufferlarven. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Higler, L.W.G. 2008. Verspreidingsatlas Nederlandse kokerjuffers (Trichoptera). EIS-Nederland, Leiden.
- Wallace, I.D. 1978. Problems concerning some previous descriptions of larvae of *Ceraclea fulva* (Rambur) and *Ceraclea senilis* (Burmeister) (Trichoptera: Leptoceridae). Proceedings of the 2nd International Symposium on Trichoptera: 337-345.
- Wallace, I.D. 1981. A key to the larvae of the family Leptoceridae (Trichoptera) in Great Britain and Ireland. Freshwater Biology 11: 273-297.
- Wallace, I.D., B. Wallace & G.N. Philipson 2003. A key to the case-bearing caddis larvae of Britain and Ireland. FBA Scientific Publications 51.

Verspreiding van *Ceraclea nigronervosa* voor (cirkel) en vanaf 1980.